

ECONOMICS

Mészáros Kis Éva¹

Üzleti tervezés: Egy földműves szövetkezet üzleti terve

¹ Mészáros Kis Éva, postgraduate student, Corvinus University of Budapest, Hungary

Az üzleti életben fontos a tervezési folyamat és a jövőre vonatkozó előrejelzések készítése. Ennek azért van jelentősége, mert a sikeres működés elengedhetetlen feltétele, hogy feltérképezzük és megismerjük a világgazdaság, az iparág, a közvetlen környezet helyzetét, és változásainak hatását.

A cégek üzleti tervének célja a vállalkozás által elérni kívánt rövid és hosszú távú célok, valamint az azok megvalósításához szükséges eszközök és tevékenységek jól átlátható struktúráját követő bemutatása. A vállalkozások több célból hozhatják létre üzleti tervüket. Külső személyeknek és saját magunk számára egyaránt készíthetünk üzleti tervet. Hitelfelvételi kérelem benyújtása miatt pénzügytervezetnek készítik el, vagy ha új befektetőket szeretnének bevonni a vállalkozás finanszírozásába, pályázatot vagy támogatást szeretnének elnyerni, vagy tájékoztatni szeretnének a meglévő beruházókat a pénzügyi helyzetéről. A belső használatra készült üzleti terv felhívja a vezetőség figyelmét a kockázati faktorokra, valamint jó mérce lehet az alkalmazottak munkájának ellenőrzésére és értékelésére [1-3]. Az üzleti terv felépítése és tartalma annak függvényében változik, hogy kinek és mi célból készítjük el. Tehát a szakirodalomban [3 – 6] nincs egy általánosan elfogadott minta a struktúrájára vonatkozóan, ezért én megalkottam az üzleti terv egy előnyös felépítését. Ez a felépítés a következő:

1. Vezetői összefoglaló
2. A vállalkozás általános bemutatása
3. Ágazati elemzés
4. Termékek és szolgáltatások
5. Marketing terv
6. Működési terv
7. A vállalkozás vezetése és szervezeti felépítése
8. Pénzügyi terv
9. Mellékletek

A létrehozott struktúrát tesztelve megalkottam egy a kis- és középvállalati szektorba sorolható szerbiai székhelyű földműves szövetkezet belső felhasználású üzleti tervét. A szövetkezet gyorsan változó és bizonytalan környezetben végzi tevékenységét, ezért szükségessé vált a kockázati faktorok azonosítása. Mivel a terv a vezetőségnek készült, ezért az egész tervet összegző, vezetői összefoglalót mellőztem. A vállalkozás általános adatainak, életútjának bemutatását, szervezeti felépítését sem emeltem ki, mivel ezek az adatok külső felhasználásra készült

üzleti terv létrehozásakor válnak fontossá. A földműves szövetkezet vezetőségének az ágazati áttekintés és a pénzügyi terv tartalmazza a leghasznosabb információkat. Mezőgazdasági cég lévén különösen fontos szerepet kap az ágazati áttekintés, mivel ebben a részben készíthetjük el a PESTEL – elemzést és a SWOT – analízist [4, 7, 8]

A PESTEL – elemzés keretein belül azonosítottam azokat a környezeti tényezőket, melyek változása hatással van a földműves szövetkezet jelenlegi illetve jövőbeli működésére. Ezek a következők:

Társadalmi környezet

A közelmúltban Szerbiában lezajló háborúk a lakosság elszegényedéséhez, és az infrastruktúra jelentős megsemmisüléséhez vezettek. Ezen kívül az országban az idényjellegű, alkalmi munkalehetőség dominál. Ezekkel a tényezőkkel magyarázható a lakosság nagyfokú külföldre vándorlása, a népességcsökkenés és az előregedő társadalom.

Környezeti tényezők

A szántóföldi növények termesztésének hozama legfőképp az időjárás függvénye. A szövetkezet környezetére a nyári forróságok és a mérsékelt téli hónapok jellemzőek. Az elmúlt években a kevés csapadék következtében termés kieséssel kellett számolni. Az időjárás alakulása mellett a talaj összetétele is fontos tényező a mezőgazdaságban. A szövetkezet földjei jó minőségű, csernozjom típusú talajon helyezkednek el, melynek a tulajdonságai igen kedvezően a szántóföldi növények termesztése szempontjából.

1. Táblázat

A földműves szövetkezet SWOT analízise

BELSŐ	KÜLSŐ
ERŐSSÉGEK	LEHETŐSÉGEK
- Minőséges és versenyképes vetőmag alkalmazása - Megbízhatóság - Kötelezettség rendezése határidőre	- EU csatlakozással gazdasági növekedés és piaci liberalizáció valósulhatna meg
GYENGESÉGEK	VESZÉLYEK
- Kevés és szakképzetlen munkaerő - Alacsony színvonalú karbantartás - Kevés raktár	- Gazdasági recesszió jelenléte - Kiszámíthatatlan éghajlati viszonyok - Kártevők számának növekedése

A SWOT – analízis kapcsán azonosítottam a földműves szövetkezet versenyképességét növelő/csökkenő tényezőket, valamint a környezetében rejlő lehetőségeket és veszélyeket. Az elemzés megállapításait az 1. Táblázatban foglaltam össze.

Az ágazati áttekintés alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a szövetkezet erősségei nagy arányt képeznek. A gyengeségek áthidalása érdekében beruházásokat kellene megvalósítani, és új,

képzettebb munkaerőt kellene alkalmazni, vagy a meglévő dolgozók továbbképzése lenne szükséges.

A becült kimutatások alapján megállapítottam, hogy a szövetkezet a befolyt vevőkövetelésekből finanszírozza a szállítói tartozásait, és igyekszik saját forrásból finanszírozni működését. Összességében elmondható, hogy várhatóan pozitív eredményeket produkál, és működése eredményes marad.

IRODALOM

1. Hanyecz Lajos (2009): Controlling és üzleti tervezés, Saldo, Budapest
2. Herczeg János – Juhász Lajos (2010): Az üzleti tervezés gyakorlata, Aula, Budapest
3. Szirmai Péter – Klein Sándor (2009): Üzleti tervezés – üzleti gondolkodás: Induló vállalkozások tervezése, Edge 2000 Kiadó, Budapest
4. Jäckel Katalin – Nagy Orsolya (2009): Üzleti teerv készítése, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt., Budapest
5. G. Schwetje – S. Vaseghi (2007): The Business Plan: How to win your investor's confidence, Springer, Berlin
6. R. Abrams – P. Barrow (2008): The successful business plan: Secrets&strategies, Capstone, Chichester
7. Balaton Károly et. al. (2007): Stratégiai és üzleti tervezés, Aula Kiadó Kft., Budapest
8. Chikán Attila (2010): Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó Kft., Budapest

Meszaros Kis E.

Business planning: the case of agricultural cooperatives

Abstract: My work aims to show the importance of business planning. The improved structure of a business plan was proposed. Applying this structure the business plan for agricultural cooperatives was created, however. The PESTEL – analysis and the SWOT – analysis were highlighted. Based on these analyses it was found that the strengths of the examined cooperative have a big ratio compared to its weaknesses. It was shown that the improvements needed in the field of investments and the more qualified labor must be employed.